

PATVIRTINTA

Pasvalio sporto mokyklos direktoriaus

2020 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. DV-70 (1)

2020–2021 MOKSLO METŲ PASVALIO SPORTO MOKYKLOS UGDYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pasvalio sporto mokyklos (toliau – Mokykla) ugdymo planas (toliau – Ugdymo planas) reglamentuoja formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo programų (futbolo, krepšinio, lengvosios atletikos, rankinio, bokso, dziudo, plaukimo) įgyvendinimą ir ugdymo proceso organizavimą Mokykloje.

2. Ugdymo plane apibrėžiamas sportinio ugdymo grupių sudarymas ir sportininkų sportinių pasiekimų vertinimas, nurodoma sportinio ugdymo trukmė ir apimtis, pateikiama sportinio ugdymo plano rengimo ir derinimo tvarka, nurodomi kiti sportinio ugdymo ypatumai.

3. Ugdymo planas ir programiniai reikalavimai parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos seimo priimtu Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymu su visais aktualiais pakeitimais; Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-976 „Dėl sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijų tvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos) 1 priedu „Formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo grupių sudarymo rodikliai ir ugdymui skiriamų kontaktinių akademinų ugdymo valandų skaičius per savaitę pagal sporto šakas ir disciplinas, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo aktualia redakcija; Lietuvos higienos norma HN 20:2012 "Neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai", patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V - 599" (su visais aktualiais pakeitimais); Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK - 2695 patvirtinta Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija (su visais aktualiais pakeitimais); Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 20 d. sprendimu Nr.T1 - 163 patvirtintais Pasvalio sporto mokyklos nuostatais; Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 25 d. sprendimu "Dėl neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo"; Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 24 d. sprendimu Nr. T1- 173 "Dėl Pasvalio sporto mokyklos teikiamų paslaugų ir jų įkainių patvirtinimo " (su visais aktualiais pakeitimais); Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. T1- 177 " Dėl neformaliojo švietimo programų klasių (grupių) skaičiaus ir dydžio Pasvalio muzikos ir sporto mokyklose nustatymo"; Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T1-257 "Dėl mokinių priėmimo į Pasvalio rajono neformalaus ugdymo mokyklas tvarkos aprašo patvirtinimo" bei kitais teisės aktais.

4. Ugdymo plane vartojamos sąvokos:

4.1. **Formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo programa** – atskirų sporto šakų programa, kuria siekiama suteikti ir sistemingai gilinti ugdytinio pasirinktos sporto šakos žinias, ugdyti gebėjimus ir formuoti įgūdžius, plėtoti sporto ir bendrąsias kompetencijas, siekti didelio sportinio meistriško pradinio rengimo, meistriško ugdymo, meistriško tobulinimo, didelio meistriško etapais;

4.2. **Meistriško pakopa** – ugdytinio sportinio meistriško lygį pagal sporto varžybose užimtą vietą arba pasiektą rezultatą apibrėžiančių rodiklių grupė;

4.3. **Meistriškumo ugdymas** – aktyvus asmenybės ne tik fizinių ypatybių, fizinių galių, bet visų pirma, jausmų ir sąmonės, psichikos ir intelekto poveikis kūno kultūros, sporto priemonėmis, laiduojantis socialinių-psichologinių poreikių skiepijimą;

4.4. **Sportas** – visos asmens fizinės veiklos formos, kuriomis siekiama ugdyti ir tobulinti fizines ir psichines jo savybes bei įgūdžius ar stiprinti sveikatą;

4.5. **Sportininkas** – asmuo, kuris varžosi su kitais asmenimis aukšto meistriškumo sporto varžybose ir (ar) treniruojasi aukšto meistriškumo sporto pratybose, aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklose, kurių tikslas – pasirengti aukšto meistriškumo sporto varžyboms;

4.6. **Sporto pratybos** – savarankiška sportininko arba bendra sportininkų ir trenerio veikla, planingas treniravimasis;

4.7. **Sporto renginys** – viešas renginys, kuriame populiarinamas sportas ir (arba) varžomasi;

4.8. **Sporto šaka** – aukšto meistriškumo sporto sritis, besiskirianti nuo kitų savitomis taisyklėmis, sportinės kovos metodais, technikos ir taktikos veiksmais, inventoriumi bei erdve, kurioje sportuojama;

4.9. **Sporto stovykla** – tikslingas trumpalaikis sportininkų arba komandos rengimas(-sis) varžyboms sporto bazėje;

4.10. **Sporto šakos ugdymo programa** – dokumentas, kuriame išdėstytas sportinio rengimo turinys: žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos turi įgyti sportininkas, fizinis, techninis, taktinis, integralus parengtumas, kurį turi pasiekti sportininkas ir pagrindinių rengimo rūšių pratybų turinys;

4.11. **Mokytojas** – kvalifikuotas sporto pedagogas, turintis teisę rengti ir rengiantis sportininkus arba komandas varžyboms;

4.12. **Teorinis mokymas** – mokymas, apimantis bendruosius kūno kultūros, sveikos gyvensenos, racionalios dietos, mitybos reikalavimus, asmens higienos taisykles ir savisekos principus, elgesio ir kultūros žinias; fizinių pratimų įtakos atskirų organų veiklai, bendrųjų treniruotės dėsnų, pasirinktos sporto šakos technikos elementų, taktinių gudrybių panaudojimo žinias, sporto varžybų taisyklių nagrinėjimą ir suvokimą;

4.13. **Treniruotė** – specializuotas pedagoginis procesas, ilgalaikis sistemingas sportininko fizinių ir psichinių ypatybių tobulinimas geriems pasirinktos sporto šakos rezultatams pasiekti;

4.14. **Ugdymo planas** – įstaigos ar organizacijos vykdomų sportinio ugdymo ar sporto ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Rekomendacijomis ir kitais švietimą, kūno kultūrą ir sportą reglamentuojančiais teisės aktais;

4.15. **Ugdymo grupė** – vienodo ar įvairaus amžiaus ir parengtumo sportuojančių vaikų, paauglių jaunuolių būrys, vadovaujamas to paties mokytojo;

4.16. **Ugdymo aplinka** – tai aplinka Mokykloje ir už jos ribų, kurioje įgyvendinamas Mokyklos ugdymo turinys. Ugdymo aplinka turi būti fiziškai, psichologiškai ir socialiai saugi ir sveika sportininkui.

Kitos ugdymo plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatyme ir kituose švietimą, kūno kultūrą ir sportą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. UGDYMO PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Ugdymo plano tikslas – apibrėžti ugdymo programų vykdymo bendruosius reikalavimus sportinio ugdymo turiniui formuoti ir ugdymo procesui organizuoti, sudarant lygias galimybes kiekvienam Mokyklos sportininkui siekti geresnių ugdymo (si) rezultatų, asmeninės pažangos ir įgyti būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

6. Ugdymo plano uždaviniai:

6.1. numatyti ugdymo gaires Mokyklos ugdymo turiniui kurti ir jo įgyvendinimą užtikrinančiam Mokyklos ugdymo planui parengti;

6.2. nustatyti ugdymo plano trukmę ir ugdymo programų apimtį;

6.3. tobulinti kūno kultūros ir sporto žinias, gebėjimus ir įgūdžius, ieškoti talentingų sportininkų, sudaryti sąlygas gabių auklėtinių ugdymuisi;

6.4. rengti sportininkus Mokyklos, Savivaldybės ir Lietuvos sporto rinktinėms.

7. Ugdymo planu siekiama:

7.1. individualizuoti ir diferencijuoti ugdymo turinį;

7.2. tikslingai ir kryptingai planuoti ir organizuoti ugdymą;

7.3. nustatyti užsiėmimų skaičių, skirtų sporto šakų programoms įgyvendinti, ugdymo ir pasirengimo pratyboms valandų skaičių per savaitę.

8. Ugdymo plano tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

8.1. suformuotos grupės atskiroms sporto šakų ugdymo programoms įgyvendinti;

8.2. sportininkų skaičius Mokyklos veikiančiose sporto šakų ugdymo programose (futbolo, dziudo, bokso, plaukimo, krepšinio, lengvosios atletikos, rankinio);

8.3. Mokyklos sportininkų pasiekti rezultatai, kandidatų į šalies rinktinės skaičius, rinkinių narių skaičius.

III. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO TRUKMĖ IR APIMTIS

9. Ugdymo organizavimas Mokykloje – laisvalaikiu, po pamokų, poilsio, švenčių dienomis, atostogų ir vasaros metu:

9.1. mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia 2020 m. rugsėjo 1 diena;

9.2. mokslo metų pabaiga 2021 m. rugpjūčio 31 diena;

9.3. ugdymo procesas vyksta šešias (6) dienas per savaitę;

9.4. mokiniams atostogos numatomos :

Boksas	Liepa, rugpjūtis
Dziudo	Liepa rugpjūtis
Lengvoji atletika	Liepa, rugpjūtis
Plaukimas	Liepa, rugpjūtis
Krepšinis	Liepa , rugpjūtis
Futbolas	Vasaris, liepa
Rankinis	Liepa , rugpjūtis

9.5. į ugdomąjį procesą įeina dalyvavimas įvairių sporto šakų varžybose, sportiniuose renginiuose;

9.6. visų ugdymo grupių sportininkams gali būti organizuojamos vasaros sporto stovyklos, mokomosios sporto stovyklos, priklausomai nuo mokytojų sudarytų ugdymo planų, su tikslu pasirengti atskiroms varžyboms;

9.7. birželio mėnuo skiriamas dokumentacijos tvarkymui, pasiektų rezultatų vertinimui ir sisteminimui, ataskaitų, varžybų, stovyklų ir sportinių renginių rengimui, ir kitiems darbams.

10. Priklausomai nuo sporto šakos specifikos (pirmiausia nuo sportininkų amžiaus tarpsnio, kada pasiekiami geriausi sportiniai rezultatai, lyties ir t.t.), kiekvieno sportininko, ugdymas trunka atitinkamą metų skaičių ir savaitių skaičių per metus.

11. Ugdymo trukmė metais:

11.1. pradinio rengimo grupėms – 2 metai;

11.2. meistriško ugdymo grupėms 1 – 5 metai.

12. Formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo programų pradinio rengimo ir meistriško ugdymo etapai per metus trunka 36 savaites., neformalaus ugdymo etapo – 36 savaites.

13. Formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo programoms įgyvendinti mokytojui vienai kontaktinei akademiniai ugdymo valandai pasirengti numatoma 15 minučių, kurios įskaitomos į mokytojo darbo laiką.

14. Formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo grupių individualių sporto šakų ugdytiniams varžybų dienų skaičius per metus gali būti:

14.1. pradinio rengimo etape ne mažesnis kaip 4 varžybų dienos, sportinių žaidimų šakų ugdytiniams – ne mažesnis kaip 10 varžybų dienų;

14.2. meistriško ugdymo etape – individualių sporto šakų ugdytiniams ne mažesnis kaip 10 varžybų dienų, sportinių žaidimų šakų ugdytiniams – ne mažesnis kaip 20 varžybų dienų;

15. Mokyklos mokytojai dirba šešias dienas per savaitę, administracija – penkias.

IV. SPORTINIO UGDYMO GRUPIŲ SUDARYMAS

16. Sportinio ugdymo grupės sudaromos pagal sportininko užimtą vietą arba pasiektą rezultatą varžybose, vadovaujantis sporto šakos sportininkų meistriško pakopų rodikliais, nurodytais priede Nr.1., „Formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo grupių sudarymo rodikliais ir ugdymui skiriamų kontaktinių akademiniai ugdymo valandų skaičiumi per savaitę pagal sporto šakas ir disciplinas“.

17. Meistriško rodikliai vertinami vadovaujantis sporto šakų federacijų (asociacijų, sąjungų) ir kitų organizacijų vykdomų varžybų tinkamai patvirtintų protokolų duomenimis.

18. Ugdymo plano priede sportininkų skaičius grupėje nurodomas minimalus:

19. atsižvelgiant į sporto šakos specifiką, į sportinio ugdymo grupių sąrašą gali būti papildomai įrašyti sportininkai.

20. Sudarant sportinio ugdymo atskirų sporto šakų meistriško ugdymo arba meistriško tobulinimo etapo ugdymo grupę, vietoje vieno Ugdymo plano priede nurodyto sportininko į grupę gali būti įtraukti 2 viena pakopa žemesnės meistriško pakopos rodiklius atitinkantys sportininkai.

21. Jeigu jaunesnio amžius sportininkas atitinka Rekomendacijų 1 priede nurodytos aukštesnės meistriško pakopos rodiklius, jis gali būti įtrauktas į vyresnio amžiaus sportinio ugdymo grupę.

22. Sportinio ugdymo grupė gali būti sudaryta iš vienos lyties sportininkų arba būti mišri.

23. Formalųjį švietimą papildančio sportinio atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programų ugdymo grupės sudaromos mokslo metams.

24. Naujos formalųjį švietimą papildančio sportinio atskirų sporto šakų ir (arba) sporto šakų disciplinų programų ugdymo grupės sudarymas gali trukti ne ilgiau kaip 2 mėnesius.

25. Sportinio ugdymo grupė laikoma nesukomplektuota, jeigu treniruotes lanko mažiau kaip 2/3 patvirtinto grupės sportininkų skaičiaus.

26. Mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui gali teikti siūlymą dėl ugdymo grupės uždarymo.

27. Jeigu sportinio ugdymo grupės ugdytiniai metų laikotarpiu įvykdo aukštesnius arba netenka turėtų meistriško rodiklių, Mokyklos direktorius gali teikti siūlymą dėl kontaktinių akademiniai ugdymo valandų skaičiaus per savaitę nustatymo (mažinimo/didinimo).

28. Mokyklos direktorius, vadovaudamasis Mokyklos meistriško pakopų suteikimo komisijos posėdžio protokolu, tvirtina sportinio ugdymo grupių ugdymui skiriamų kontaktinių akademiniai ugdymo valandų skaičių per savaitę.

V. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

29. Mokykla 2020–2021 mokslo metais įgyvendina futbolo, bokso, krepšinio, lengvosios atletikos, dziudo rankinio ir plaukimo sportinio ugdymo programas.

30. Sportininkų ugdymo procesas organizuojamas atsižvelgiant į bendruosius pilnaverčio šalies piliečio ugdymo reikalavimus, žmogaus fizinių ir psichinių savybių raidos dėsningumas, lyties ir amžiaus ypatumus, amžiaus tarpsnius, kada pasiekiami geriausi tos sporto šakos rezultatai, optimalų sporto varžybų poreikį.

31. Mokyklos sportininkų ugdymas organizuojamas vadovaujantis:

- 31.1. Mokyklos nuostatais;
- 31.2. Mokyklos metiniu ugdymo planu;
- 31.3. Mokyklos strateginiu planu;
- 31.4. grupiniais arba individualiaisiais mokymo planais;
- 31.5. mokyklos metiniu varžybų kalendoriumi;
- 31.6. kitais su veikla susijusiais norminiais dokumentais ir tvarkomis.
32. Ugdymas organizuojamas mokymo grupėms ir individualiai atskiram sportininkui. Vieną ar kitą ugdymo formą mokytojas pasirenka atsižvelgdamas į sportininko meistriškumo lygį, sporto šakos specifiką, metodinius reikalavimus ir t.t..
33. Mokyklos sportininkų ugdymas organizuojamas ištisus metus atsižvelgiant į sporto šakos treniruotės proceso periodizavimo ypatumus.
34. Teorinių paskaitų ir pratybų minimali trukmė – 1 kontaktinė akademinė ugdymo valanda (45 minutės).
35. Maksimali trukmė priklauso nuo mokytojo ugdymo plano reikalavimų; į šį skaičių įeina ir oficialus kalendorinių varžybų, jeigu jose dalyvauja sportininkas su mokytoju, laikas.
36. Teorinių paskaitų, pratybų ar kitų užsiėmimų laiką ir vietą nurodo treniruočių tvarkaraštis patvirtintas Mokyklos direktoriaus, o dalyvavimo sporto varžybose – sporto šakų federacijų varžybų kalendoriai ir varžybų nuostatai.
37. Mokytojų atostogų grafikas sudaromas taip, kad sporto pratybų procesas vyktų planuotu laiku.
38. Mokyklos ugdymo grupių darbo apskaita vedama edienyne ir metinėse ataskaitose, už žinių teisingumą atsako treneris, priežiūrą vykdo Mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
39. Sportininkų, kurie sistemingai ir nuolat treniruojasi, dalyvauja sporto varžybose, privalo tikrintis sveikatą (1 kartą per 4 – 6 mėnesius) – sporto medicinos centrų sporto medicinos gydytojai, o kur jų nėra – pirminės sveikatos priežiūros įstaigos bendrosios praktikos gydytojas, apylinkės terapeutas, pediatras pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“, 5 priedą.
40. Mokyklos direktorius, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų sportininkų sveikatai ar gyvybei, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo ar sustabdymo.
41. Laikinais sustabdžius ugdymo procesą, Sporto mokyklos direktorius sprendimą dėl ugdymo laiko, kuriuo nevyko ugdymo procesas, įskaičiavimo ar neįskaičiavimo į ugdymo dienų skaičių ar dėl jo koregavimo, derina su Pasvalio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi.

VI. UGDYMO TURINIO IR UGDYMO PLANO SUDARYMAS

42. Pagrindinis ugdymo turinio uždavinys: per vaikų ir jaunimo saviraišką sporte – talentingų sportininkų paieška, optimalus bendrasis ir specialus jų fizinis rengimas, orientavimasis vienai ir kitai sporto šakai ar jos disciplinai, pradinis jų apmokymas sporto šakų pagrindų, nuoseklus pratybų ir sporto varžybų apimčių didinimas, šiuolaikinių sporto mokslo laimėjimų pritaikymas, siekiant optimalių sportinių rezultatų.
43. Pagrindinės sportininkų ugdymo formos yra šios: teorinis ir praktinis mokymas vietos sporto bazėje, rajono bendrojo ugdymo mokyklų patalpose, sporto stovyklose, dalyvavimas sporto varžybose, projektuose. Taip pat gali būti organizuojami seminarai, disputai, ekskursijos, testai, kontrolinių normatyvų patikrinimai.
44. Teorinis mokymas apima bendruosius kūno kultūros, sveikos gyvensenos, racionalios dienvartės, mitybos reikalavimus, asmens higienos taisykles, savisekos principus, elgesio ir kultūros žinias. Fizinį pratimų įtaką atskirų organų sistemų veiklai, bendrųjų treniruotės dėsninumu, pasirinktos sporto šakos technikos elementų, faktinių galimybių panaudojimo žinias, sporto varžybų taisyklių nagrinėjimą ir suvokimą.
45. Praktinis mokymas apima bendrąjį ir specialųjį fizinį, techninį, kontaktinį ir psichologinį sportininko rengimą, jo metu įgyti mokėjimai ir įgūdžiai realizuojami per sporto varžybas.
46. Ugdymo turinį, grupių metinius, mėnesio sportininkų mokomųjų treniruočių planus, pasiektus rezultatus, mokytojas planuoja edienyne.

47. Ugdymo grupių metines sporto ugdymo programas, vadovaujantis Rekomendacijomis ir atsižvelgiant į programai skirtą kontaktinių valandų skaičių, mokinių fizines savybes, lyties ir amžiaus tarpsnių ypatumus bei Mokyklos galimybes, rengia mokytojai. Metines sportinio ugdymo programas derina Mokyklos direktoriaus pavaduotojas, tvirtina Mokyklos direktorius.

48. Sporto šakų grupių ugdymo programas rengia mokytojai, kurias iki rugsėjo 15 d. tvirtina Mokyklos direktorius.

VII. SPORTININKŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

49. Planuodamas ugdymo turinį, treneris planuoja ir sportininkų pažangos ir pasiekimų vertinimą, jį sieja su mokymo tikslais, atsižvelgdamas į sportininkų patirtį ir gebėjimus.

50. Pagal sportinio ugdymo programas ugdomų sportininkų sportiniai pasiekimai vertinami mokslo metų pradžioje sudarant sportinio ugdymo grupes, mokslo metų pabaigoje, ir esant poreikiui, bet kuriuo metu, vadovaujantis Rekomendacijomis.

51. Ugdytinių fizinių savybių, funkcinių rodyklių lygis nustatomas kontroliniais normatyvais, kuriuos numato mokytojas.

52. Mokyklos mokytojai apie sportininkų ugdymosi pasiekimus tėvus informuoja žodžiu.

53. Meistriškumo pakopų rodikliai pasiekti olimpinėse žaidynėse, pasaulio ir Europos čempionatuose, galioja 5 metus nuo pasiekimo dienos; tarptautinėse suaugusiųjų, jaunimo ir jaunių amžiaus grupių varžybose, Lietuvos Respublikos suaugusiųjų, jaunimo ir jaunių amžiaus grupių čempionatų varžybose – 3 metus nuo pasiekimo dienos, kitose varžybose – 2 metus nuo pasiekimo dienos.

54. Sportininkams, baigusiems sportinio ugdymo programą, išduodami Lietuvos Respublikos neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimai.